

Martyna Frątczak

University of Warsaw, Poland

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2848-5407>

Kamila Brodowska

Independent researcher, Poland

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-4344-7033>

Dawid Bzorek

University of Warsaw, Poland

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6549-2873>

**Bycie jako przetrwanie. V Międzynarodowa
Konferencja Naukowa z cyklu „Filozofia bycia
i przetrwania w ego-dokumentach pisarzy,
malarzy i filmowców ukraińskich (od czasów Orlika
do współczesności)”**

W dniu 11 grudnia 2023 roku w Pracowni Dziejów Polsko-Ukraińskich Stosunków Literackich Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się V Międzynarodowa Konferencja Naukowa. Została otwarta przez Prodziekan ds. Naukowych prof. dr hab. Ewę Żebrowską, Kierowniczkę Katedry Ukrainistyki dr Katarzynę Jakubowską Krawczyk oraz Kierowniczkę Pracowni prof. dr hab. Walentynę Sobol. Po raz pierwszy uczestnicy forum naukowego zostali powitani także przez prof. dr hab. Hannę Skrypnyk – Dyrektorkę Instytutu Sztuki, Folkloru i Etnologii Narodowej Akademii Nauk Ukrainy.

Pierwsza część sesji plenarnej została poświęcona jubileuszowi prof. dr hab. Giovanni Brogi, wybitnej sławistki z Uniwersytetu Mediolańskiego. Bardzo interesujący dla słuchaczy okazał się dialog jubilatki oraz prof. dr hab. Teresy Chynczewskiej-Hennel, która prowadziła spotkanie i przedstawiła sylwetkę badaczki.

Następnie referat pt. *Буття як витривалість: барокова парадигма* zaprezentowała prof. dr hab. Bohdana Krysa z Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki. Sesję plenarną zakończyły dwa wystąpienia wygłoszone przez prof. dr. hab. Anatolija Tkaczenkę z Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Tarasa Szewczenki oraz przez prof. dr hab. Ludmyłę Tarnaszynską z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy. W wystąpieniu pt. *Таборовий наратив Василя Стуса крізь призму філософії надії* prof. Tarnaszynska nawiązała do głównego tematu konferencji, przytaczając słowa poety o byciu i przetrwaniu. Dla Stusa były one „świątem wysokiego bólu”.

Kolejną sesję „Ad fontes” otworzyła prof. dr hab. Olha Nowyk z Berdianskiego Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego. Prelegentka, która wciąż znajduje się w okupowanym Berdiańsku, przedstawiła prezentację na temat *Повсякденність палігрума у «Мандрях» Василя Григоровича-Барського*, w której omówiła filozofię wytrwałości w życiu codziennym pisarza-wędrowca. Następnie głos zabrała prof. Ludmiła Siryk z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, przedstawiając referat pt. *Европеїзм київських неокласиків у світлі їх біографії та егидукументів*. Badaczka skupiła swoją uwagę na idei europeizmu w twórczości neoklasyków, takich jak: Mykoła Zerow, Maksym Rylski, Michajłło Drajhara, Jurij Kłen (Oswald Burhardt) i Pawło Fytypowycz. W panelu „Ad fontes” wystąpił również student Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego Dawid Bzorek ze swoim referatem *Kultura honoru w ego-dokumentach Filipa Orlika i Franciszka II Rakoczego*. Następnie prof. dr hab. Oksana Mykytenko z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy przedstawiła niepublikowane wcześniej zapiski z biblioteki domowej jej dziadka Iwana Mykytenki. Doktor Oksana Łewycka, docentka Uniwersytetu Narodowego „Politechniki Lwowskiej”, przybliżyła pracę Ołeksy Nowakiwskiego, ucznia Jana Matejki, w referacie *«Розмахом могутніх крил» Івана Голубовського як документ свідчення про мистця Олексу Новаківського*.

Po przerwie rozpoczęła się sesja zatytułowana *Ego-dokumenty w dobie wojny i sztucznej inteligencji*. Jako pierwsza głos zabrała

prof. dr hab. Iryna Matiasz z Naukowego Towarzystwa Historii Dyplomacji i Stosunków Międzynarodowych, pracująca aktualnie na wydziale Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego. W wykładzie *Філософія витривалості митця-дипломата Ежена Деслава (Євгена Слабченка)* wykorzystała wyniki swoich dwuletnich badań prowadzonych w archiwach naukowych Kanady. Prof. dr hab. Łarysa Wachnina z Narodowej Akademii Nauk Ukrainy mówiła o roli dzienników i korespondencji kijowskich twórców w czasach wojny. Następnie prof. dr hab. Agnieszka Matusiak (Uniwersytet Wrocławski) wygłosiła referat pt. *Syndrom Hamleta Elwiry Niewiery i Piotra Rosołowskiego* przybliżający nagradzany na festiwalach w Locarno i Krakowie film dokumentalny. Niezależna badaczka, absolwentka Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Kamila Brodowska, przedstawiła pracę pt. *Rękopis znaleziony za okładką – nieopublikowany wywiad z Dmytrem Pawłycką*. W swoim opracowaniu pt. *Autobiografia w świecie cyfrowym. Projekt autobiograficzny Ja Nina Janiny Sokołowej* dr hab. Marta Zambrzycka z Uniwersytetu Warszawskiego nawiązała do zmian w epoce multimedialnej. Ołena Bondarewa z Uniwersytetu Kijowskiego im. Borysa Hrinchenki podjęła aktualny i bolesny temat w prelekcji *Голоси розбомбленого Театру: Маріупольська Драма у драматургічних версіях*, ukazującej osobiste doświadczenia prelegentki. Bondarewa jest autorką koncepcji i słowa wstępnego do *Antologii aktualnej ukraińskiej dramaturgii*, wydanej w 2023 roku. Prof. dr hab. Walentyna Sobol z Uniwersytetu Warszawskiego analizowała dzienniki okupacji, z których jeden, autorstwa Wołodymyra Wakułenki, niebawem ujrzy światło dzienne w Kanadzie. Martyna Frątczak, studentka I roku Ukrainistyki, prezeska Koła Naukowego Literacko-Teatralnego „Błękitny Okręt” z okazji ukazania się 10. numeru „Studiów Polsko-Ukraińskich” omówiła jego dotychczasowy osiągnięcia oraz podkreśliła konieczność dalszego dialogu naukowego na łamach czasopisma.

W kończącej konferencję dyskusji podkreślano, jak istotne są tego typu spotkania naukowców dla utrzymania ciągłości myśli akademickiej w czasie trwającej agresji militarnej w Ukrainie.

Prof. dr hab. Walentyna Sobol podziękowała za liczne zgłoszenia oraz obecność i zaprosiła na VI Międzynarodową Konferencję Naukową z tego cyklu, która odbędzie się w roku 2024.